

Ростока Марина Львівна,
лабораторія електронних навчальних ресурсів,
Інститут ПТО НАПН України,
м. Київ, marilvross@gmail.com

ЕЛЕКТРОННА БІБЛІОТЕКА ЯК ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ САМООСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО- ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Модернізація освіти в умовах інформаційного суспільства зумовлює розвиток бібліотечної галузі за тенденціями: використання віртуального середовища та побудова систем зберігання й розподілу електронних інформаційних ресурсів.

Перспективним напрямом діяльності бібліотеки сучасного професійного навчального закладу в умовах інформатизації освітнього простору є впровадження нових інформаційних технологій таких, як: формування й використання електронних ресурсів, застосування мультимедійних технологій, організація мережевої взаємодії бібліотек (підключення до світової мережі Інтернет).

Значна частина інформації, яка виробляється суспільством з набуття певних професії, потрапляє до бібліотек в електронному вигляді. Електронна бібліотека забезпечує доступ до каталогів і ресурсів бібліотек професійних навчальних закладів та бібліотек інших підпорядкувань, з якими укладено договори про співробітництво.

Визначаючи роль та місце електронної бібліотеки в інформаційно-освітньому середовищі (далі ІОС), необхідно відмітити, що однією із найважливіших умов успішного протікання освітнього процесу є оперативний та ефективний обмін інформацією, яку надають інформаційні ресурси.

Виконуючи основну бібліотечну функцію – зберігання – і не лише своєї, але й спільної корпоративної інформації, електронна бібліотека в ІОС займає особливе місце, оскільки виконує роль посередника між цими ресурсами та споживачами інформації, вибираючи при цьому, систематизуючи, зберігаючи та пропонуючи необхідне і найкраще із величезного інформаційного масиву. Враховуючи інформаційний потік, зростаючий з кожним кроком, бібліотеці необхідно шукати різні підходи та можливості взаємодії з підрозділами професійного навчального закладу, щоб залишатися затребуваною. Професійні навчальні заклади у цьому аспекті виступають як функціональні суб'єкти ІОС.

В свою чергу, електронна бібліотека як функціональний компонент ІОС дає змогу вирішити вагомі питання щодо інформаційно-бібліотечного забезпечення підготовки за професіями майбутніх фахівців. До того ж, вона заповнює ланку дефіциту навчальної

літератури електронними освітніми (навчальними) ресурсами нового покоління через мережеві канали Інтернет. Відтак, результатами науково-педагогічного співробітництва Інституту ПТО НАПН України з ПТНЗ є 16 електронних освітніх (навчальних) ресурсів з професій аграрної, машинобудівної, автотранспортної, будівельної галузей та сфери послуг (<http://lib.pto.org.ua>).

Оскільки сучасна професійна діяльність педагогічних працівників неможлива без застосування новітніх досягнень комп'ютерної техніки, то й професійна підготовка майбутніх кваліфікованих робітників потребує виваженого інноваційного підходу. Сучасний педагог за допомогою електронних бібліотечних ресурсів має змогу отримувати потрібну кількість інформації, аналізувати її, синтезувати нові ідеї. Пошук необхідного матеріалу приводить до того, що отримані у процесі аналізу електронного джерела знання починають працювати на пошук і здобуття нових знань. Оскільки викладачі стикаються з проблемою зростання обсягу інформації, доцільним буде відбір в електронному середовищі бібліотеки відповідних електронних підручників, посібників, різноманітних електронних матеріалів, за використанням яких значно підвищується рівень підготовки до проведення аудиторних і позаурочних занять.

Електронна бібліотека надає можливість доступу до світових та українських наукових інформаційних сховищ відкритого доступу; спрямовує педагогів на пошук ефективного змісту навчального матеріалу. Цікавою інформацією в самоосвітньої підготовці педагогічних працівників професійного навчального закладу має стати досвід колег з організації і проведення он-лайн заходів таких, як: літературний диліжанс, екскурсії та подорожі по бібліотеці, уроки-діалоги, години добрих порад майбутньому фахівцю; електронні виставки-вікторини та виставки-рекомендації, мультимедійні виставки фахової літератури; профорієнтаційні електронні толоки - ярмарки професій тощо.

Перед педагогами постає завдання не тільки сформувати професійну компетентність майбутніх кваліфікованих робітників, а й адаптувати учнів до швидкозмінних умов існування в суспільстві та навчити їх користуватися електронною інформацією професійного спрямування. Відтак, електронна бібліотека – це інформаційний центр, який розвиває в педагогічних працівників інформаційну культуру, організує самоосвітній пошук.

Отже, розбудова ІОС професійного навчального закладу, а також визначення в ньому електронної бібліотеки основним функціональним компонентом, забезпечуватиме умови для доступу широкому колу як педагогічних працівників, так і майбутніх фахівців для використання професійно спрямованих електронних освітніх (навчальних) ресурсів. Таким чином, електронна бібліотека є осередком електронних освітніх (навчальних) ресурсів, що функціонують в ІОС професійного навчального закладу і спрямованих на самоосвітню

підтримку користувачів.